

CONTABILIZAREA TRANZACȚIILOR CU VALORI MOBILIARE DE STAT

ACCOUNTING OF TRANSACTIONS WITH STATE SECURITIES

Autor: Dorina ROMAN, Ciclul I, Licență
Academia de Studii Economice din Moldova
e-mail: roman.dorina@ase.md

Conducător științific: Rodica CUȘMĂUNSA
ORCID: 0000-0003-0444-9799
Academia de Studii Economice a Moldovei
e-mail : cusmaunsa.rodica.gheorghe@ase.md

Abstract. This article explores the significance of accounting for government securities transactions, emphasizing their crucial role in shaping economic indicators and fiscal policies. Employing a mixed-methods approach, including case studies, the research assesses the impact of these transactions on financial situations. The study underscores the need for transparent and standardized accounting procedures, highlighting potential areas for improvement and regulatory adaptations. Results emphasize the importance of aligning accounting practices with evolving economic landscapes for accurate representation and informed decision-making. In essence, the research contributes valuable insights into the complex world of government securities accounting, providing a foundation for discussions and improvements in financial reporting standards.

Keywords: accounting, government securities, transactions, standards, procedures, financial situations.

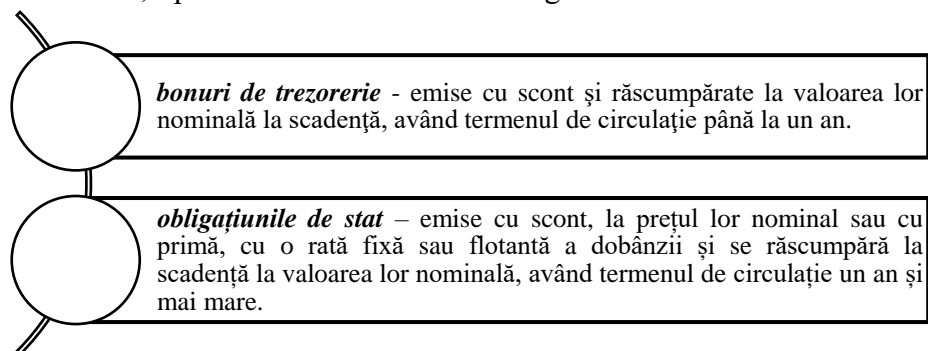
JEL: M40

Introducere

Contabilizarea tranzacțiilor cu valori mobiliare de stat reprezintă un subiect de o importanță crucială în domeniul contabil și fiscal, având impact direct asupra stabilității economice. *Relevanța* acestui subiect se conturează prin rolul crucial al valorilor mobiliare de stat în direcția dezvoltării economice și asigurarea sustenabilității fiscale. *Motivația* pentru alegerea acestei teme derivă din necesitatea de a înțelege mecanismele contabile asociate acestor tranzacții și modul în care aceste operațiuni implică anumite responsabilități. *Scopul cercetării* constă în analiza detaliată a procesului de contabilizare a tranzacțiilor cu valori mobiliare de stat, evidențiind practicile actuale și evaluându-le impactul asupra fiscalității. Abordările analitice și studiul de caz vor fi folosite pentru a oferi o privire detaliată asupra metodelor actuale și pentru a propune posibile îmbunătățiri în vederea optimizării procesului contabil. Prin această cercetare, se dorește nu doar îmbunătățirea înțelegerii contabilizării valorilor mobiliare de stat, ci și evidențierea conexiunilor directe cu aspecte fiscale, contribuind astfel la dezvoltarea unui cadru mai eficient în gestionarea financiară la nivel guvernamental.

Conținutul de bază.

Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr.170/2018 evidențiază valorile mobiliare ca instrumente financiare emise de stat, tipurile cărora sunt redate în figura 1:

bonuri de trezorerie - emise cu scont și răscumpărate la valoarea lor nominală la scadență, având termenul de circulație până la un an.

obligațiunile de stat – emise cu scont, la prețul lor nominal sau cu primă, cu o rată fixă sau flotantă a dobânzii și se răscumpără la scadență la valoarea lor nominală, având termenul de circulație un an și mai mare.

Figura 1. Tipurile valorilor mobiliare de stat emise în Republica Moldova

Sursa: elaborat de autor în baza [5]

Conform SNC „Creanțe și investiții financiare” [1], valorile mobiliare sunt titluri financiare care certifică dreptul patrimonial al deținătorului sau dreptul împrumutătorului – posesor de document față de emitentul acestora.

Prevederile aceluiași Standard accentuează faptul că costul de intrare al valorilor mobiliare include:

-valoarea de procurare (sau valoarea justă a altei forme de compensare acordate);

-costurile aferente procurării (de exemplu, comisioanele și onorariile achitate consultantilor, brokerilor și dealerilor, taxele prevăzute de legislația în vigoare, alte costuri de tranzacție).

Exemplu următor ne ajută să pătrundem în esența teoretică a contabilizării unor aspecte privind valorile mobiliare de stat.

Exemplu 1. La 1 iulie 2023 entitatea „Room&Board” SRL prin intermediul dealerului primar - Banca Comercială Moldincombank SA, a procurat contra numerar (se achită din cont curent în monedă națională) 505 de obligațiuni de stat cu scont cu termen de circulație de 2 ani la prețul 110 lei/obligațiunea. Valoarea nominală – 115 lei/obligațiunea, iar dobânda fixă anuală – 8,00 %. Comisionul pentru serviciile prestate de bancă constituie 470 lei. Dobânda se achită de două ori pe an: la 30 iunie și 31 decembrie. Conform politicilor contabile ale întreprinderii, diferența dintre costul de intrare și valoarea nominală se decontează concomitent cu calcularea dobânzilor.

Tabelul 1. Contabilizarea operațiunilor de procurare a valorilor mobiliare de stat în perioada iulie-decembrie 2023

Nr. ord.	Conținutul operațiunii	Suma, MDL	Debit	Credit
1.	La 1 iulie 2023 se reflectă valoarea de procurare a obligațiunilor de stat (505 obligațiuni x 110 lei/obligațiune)	55 550	141	242
2.	Achitarea comisionului pentru serviciile prestate de Banca Comercială Moldincombank SA	470	141	242
3.	La 31 decembrie 2023 se reflectă calculul dobânzii semestriale (505 obligațiuni x 115 lei x 8 %):2 semestre	2 323	231	622
4.	Încasarea dobânzii semestriale	2 323	242	231
5.	Reflectarea diferenței dintre costul de intrare și valoarea nominală (505 obligațiuni x 115 lei)-(505 obligațiuni x 110 lei+470):2 ani:2 semestre	513,75	141	622

Sursa: elaborat de autor

Pentru următorii ani de circulație a obligațiunilor, entitatea Room&Board SRL va contabiliza repetat operațiunile 3, 4, 5 în același mod. Adicional se va reflecta ieșirea obligațiunilor la valoarea contabilă, care după amortizarea diferenței dintre costul de intrare și valoarea nominală a acestora va coincide cu valoarea nominală în mărime de 58 075 lei prin formula contabilă:

Debit contul 722 „Cheltuieli financiare” - 58 075 lei

Credit contul 141 „Investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate”, subcontul 1411 „Valori mobiliare” - 58 075 lei

Conform SNC „Prezentarea situațiilor financiare”[2], entitatea Room&Board SRL la data 31 decembrie 2024 trebuie să determine cota curentă a investițiilor financiare pe termen lung:

Debit contul 251 „Investiții financiare curente în părți neafiliate”, subcontul 2511 „Valori mobiliare”

Credit contul 141 „Investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate”, subcontul 1411 „Valori mobiliare”

Concomitent, se va reflecta încasarea echivalentului de mijloace bănești se va înregistra prin formula contabilă:

Debit contul 242 „Cont curent în monedă națională”

Credit contul 251 „Investiții financiare curente în părți neafiliate”, subcontul 2511 „Valori mobiliare”

Concluzii.

Cercetarea realizată a scos în evidență aspecte contabile și fiscale semnificative privind procesul de evidență și raportare a tranzacțiilor cu valori mobiliare de stat desfășurate de către persoane fizice și juridice rezidente. Sistematizarea rezultatelor cercetării a subliniat importanța unei abordări integrate care să asigure o transparență corespunzătoare și conformitate cu reglementările legale. Direcțiile viitoare de cercetare pot viza îmbunătățirea convergenței între standardele contabile și cele fiscale, pentru a reduce discrepanțele și ambiguitățile întâlnite în prezent.

De asemenea, o explorare mai profundă a strategiilor fiscale optime pentru gestionarea valorilor mobiliare de stat și abordarea inovațiilor tehnologice pentru eficientizarea proceselor fiscale ar putea reprezenta direcții fructuoase. Astfel, cercetarea nu doar a adus claritate asupra contabilizării, ci și a deschis noi perspective pentru dezvoltarea teoriei și practicii în acest domeniu complex.

Referințe bibliografice

1. Codul Fiscal al Republicii Moldova. Cod nr.1163 din 24.04.1997. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.62, art.522 din 18.09.1997 Standardul Național de Contabilitate „Creanțe și Investiții Financiare” aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.118 din 06.08.2013 privind aprobarea Standardelor Naționale de Contabilitate. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.177-181, art.1224 din 16.08.2013;
2. Standardul Național de Contabilitate „Prezentarea Situațiilor Financiare” aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.118 din 06.08.2013 privind aprobarea Standardelor Naționale de Contabilitate. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.177-181, art.1224 din 16.08.2013;
3. Planul general de conturi contabile aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.119 din 06.08.2013. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2013, nr.177-181;
4. Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr.170/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la plasarea, tranzacționarea și răscumpărarea valorilor mobiliare de stat în formă de înscriere în cont. În Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 277-284 art. 1171.
5. ȚURCAN, I. Impozitarea veniturilor din vânzarea bonurilor de trezorerie. Disponibil: <https://monitorul.fisc.md/impozitarea-veniturilor-din-vanzarea-bonurilor-de-trezorerie/>